

Forma
templi à
Deo data.

vt Deo corde perfecto seruiant: dat Salomoni descriptionem templi, sicut de manu Domini scriptum acceperat, ipsumque ad id perficiendum animat: in cuius ædificiū principes spontè offerunt auri talenta 5. millia, argenti talenta 10. millia, multumque æris, ferri, & lapidum: quin & populus ingenti gaudio donaria offert: vnde Dauid lætus, benedicit Domino, & orat pro Salomone ac populo.

1. Par. 29.
Secunda
vnctio Sa-
lomonis.

Sequenti die sacrificijs Deo oblati, Salomon secundò vngitur in regem, & Sadoc in Pontificem, seditque Salomon in Solio regni, cui principes dant fidem ad manum, læti- que diem festum agunt, ac edunt & bibunt in lætitia.

3. Reg. 8.
Mors Da-
uid.

Paulò post Dauid moribundus, Salomoni iniungit, vt Dei legem custodiat, Ioab ob cædem Abner & Amasæ, & Simei ob maledicentiam puniat, Berzellai autem filios ad mēsam regiam retineat: & sic moritur annos natus 70. & sepelitur in monte Sion.

Genebrar.
3146.

Anno mundi 2930.

3. Reg. 2.
Salomon
regnat.

SALOMON autem initio regni Adoniam intercessione Bethsabee petentem Abisag in vxorem, occidit. Abiathar summo sacerdotio priuat, & in eius locum Sadoc Pontificem constituit. Ioab verò fugientem in tabernaculum, ad altare interficit, & pro eo Banaiam principem exercitus ponit. Semei quoque quia cōtra præscriptum egressus est Ierusalem occidit.

3. Reg. 3.
2. Par. 1.

Hinc Salomon filiam Pharaonis regis Aegypti accipit in vxorem. Inde cum primatibus Israel profectus in Gabaon, ibi in tabernaculo Moyfi super altare æneum mille hostias offert: vbi Deus nocte ipsa in somnis ei apparens ait: Postula quoduis, & dabo tibi: tum Rex petit sibi dari sapientiam, vt discretè iudicet populum suum: quæ vnà cum diuirijs & gloria abudè supra omnes reges accipit. Reuersus in Ierusalem, oblati & ibi coram arca victimis, conuiuium suis exhibet,

3. Reg. 3.
Iudicium
Salomo-
nis.

Tunc duæ meretrices; quarum altera infantem suum in somno oppresserat, de infante viuo coram Rege contendunt; quem cum Rex gladio vtrique diuidere vellet, matrem ex affectu pietatis diiudicans, dat ei puerum suum: vnde omnis Israel Regis sapientiam miratur.

3. Reg. 4.
Salomonis
gloria.

Salomon itaque cum suis principibus & præfectis regnum prudentissimè gubernat, ac longè lateque dominatur, ab Aegypto vsque Euphraten, perfruens secura perpetuaque pace, ac magnifico apparatu ciborum & equorum: atque sapientia superans omnes suos coæuos & præcessores, locutus est tria millia parabolarum, & quinque millia carminum: quorum pars magna extat in tribus eius libris, quos sapientiales vocat: in quibus sapientiam præ omnibus alijs quærendam & amplectendam; stultitiam verò detestandam, vitandamque multis modis hortatur: singulis ferè sententijs, quantum illa profit, hæc verò obsit, explicans, aptoque id agit ordine. Nam in Pro-

Proverbia.

uerbijs, incipientes erudiens, inculcat eis Dei timorem, amorem, obedientiam, ac pios mores: fugienda autem cōsortia malorum; blanditias meretricum, & illecebras peccatorum: doctrinæ falsæ resistendum, suæ verò, vt sanæ, insistendum. In Ecclesiaste, vniuersa, quæ sub Sole sunt, esse vana & transitoria curiosè expertus, proficiscentes docet fluxis his rebus hilariter, ceu in transitu, vtendum: ad vera autem, & æterna bona contemplanda, & adipiscenda, fortiter enitendum instigat. In Cantico canticorum dulce canens epithalamium, per modum dialogi, incomprehensibilem exprimit amorem Christi erga sponsam suam Ecclesiam, ac vicissim Ecclesiæ erga Christum sponsum: perfectam quamque animam mira gratia incitans ad suauissimos Christi amplexus.

Cæterum liber Sapientiæ à Philone Iudæo sacerdote Alexandrino, ex sententijs Salomonis compilatus ac concinnatus esse censetur: in quo theolatriam & sapientiam summo perè commendans, idololatriam autem reprobans, Christi à Iudæis, & piorum quorumcunque ab impijs passiones: atque rursus illorum subsecuturas in cælo foelicitates, horum verò seras in inferno lamentationes euidenter describit.

Edifferebat etiam Salomon naturas arborum, plantarum, & herbarum. Item animalium, pecorum, auium, & piscium. Nec non cursus stellarum, mutationes, & vicissitudines temporum, vim ventorum, virtutes elementorum, & dispositionem orbis terrarum: quin & potestatem in dæmones ipsum exercuisse testatur Iosephus. Veniebantque de cunctis regibus, & populis ad audiendam sapientiam eius,

Hinc Salomon mittens plus quam 153. millia operariorum, ac impetrans multos artifices ab Hiram rege Tyri, plura ligna & lapides pro templi fabrica in Libano monte cædi, atque ratibus per mare in Ioppen, ac inde porro terra Ierolosymam aduchi facit.

Anno mundi 2933.

Genebrar.
3150.

ANNO quarto regni sui mense Aprili, accepit Salomon ædificare Ierolosymæ in monte Moria, ac area Ornæ templum Domini excellentissimum, intrinsecus circumquaque laminis aureis vestitum, varijs picturis ornatum, & stratum marmore preciosissimo, cum porticu, & ante eam duas columnas æreas. Item altare holocausti æneum, mare æneum quod stabat super 12. boues fusiles, ac 10. conchas æneas. Item candelabrum aureum, & mensam propositionis, altare thymiamatis, siue incensi aureum, duos Cherubim aureos phialas centum aureas, atque innumerabilia vasa aurea ad templi ornatum & vsum pertinentia: quæ omnia septennio perficiens, consummauit ea regni sui anno vndecimo, mense Octobri.

Anno duodecimo, die octaua Septembris conuocato vniuerso Israel, cepit ingenti solenni-

3. Reg. 6. 7.
2. Par. 3. 4.
Aedificatio
templi

3. Reg. 3.
2. Par. 5.

Dedicatio templi. Jannitate celebrare dedicationem templi per dies 7. Decima autem Septembris, in festo expiationis, sacerdotes tollentes de Sion arcam (continentem 2. tabulas Moyfi) & omnia vasa, quæ dicauerat Dauid, inferunt in templum, & ponunt in sancto sanctorum sub alas Chemim. Cumq; rex & populus immolaret boum 22. millia, & ouium 120. millia, sacerdotes vero ac leuitæ, voce, varijsq; instrumentis iubilarent Deo, ecce nubes & gloria Domini impleuit templum.

3. Reg. 8. 2. Par. 16. Tunc Salomon coram multitudine ante altare flexis genibus, & expansis in cælum manibus, benedicit Deo, quod promissionem Dauidi factam compleuerit: ipsumq; orat, vt sanctificet domum istam, ac tam Iudæorū, quàm gentilium pro quacunque re in ea, vel eo versus orantium, vota exaudiat, petitaq; largiatur.

2. Par. 7. Oratione regis finita, cunctis inspectantibus, ignis descendit è cælo, & deuorat sacrificium, & Maiestas seu gloria Domini replet templū: quo viso omnes corruentes proni in terram, adorant, & laudant Dominum.

1. Reg. 8. 2. Par. 7. Scenopegia. Leuit. 23. Decimaquinta Septembris cæpit festum tabernaculorū, quod & ipsum celebrant diebus 7. Die autem 8. quæ est 22. Septembris, faciunt collectam pro necessarijs templi, sicut lex præceperat. Dieq; sequenti dimissus populus, lætantes suam quisque domum repetit.

3. Reg. 7. Regia Salomonis. Hinc Salomon ædificat sibi palatium. Item aliud palatium filiæ Pharaonis vxori suæ. Sed & domum saltus, pro conseruandis armis, & aromatibus, ac recreandis animis: quæ omnia perfecit 13. annis.

2. Reg. 9. 2. Par. 7. Locus Sacrificij. Sub hæc Dominus Salomoni secūdò nocte apparens, ait: exaudiui orationem tuam, & elegi locum istum mihi in domum sacrificij, ibiq; orantium preces exaudiam, tu quoque, si seruaueris præcepta mea, firmabo te, semenq; tuum super regnum Israel in sempiternum: sin autem me derelicto colueritis deos alienos, proijciam templum hoc à facie mea, & euellam vos de terra hac, eritq; Israel in exemplum & derisum cunctis populis. Exinde cessauit licentia sacrificandi Deo alibi, quàm in templo Ierusalem, nisi Dei speciali dispensatione.

3. Reg. 9. 2. Par. 8. Expletis autem in annis 20. ædificijs, Salomon dat Hiram regi in remunerationem. 20. oppida in Galilæa: & plures ædificat ciuitates, & reliquos gentium facit sibi tributarios: mitensq; de Afiongaber classem in Ophir, plurimum auri inde recipit.

3. Reg. 10. 2. Par. 9. Regina Saba. Regina autem Saba, audita fama Salomonis, venit à finibus terræ multo cum comitatu Ierosolymam, vt audiret sapientiam eius, & tentaret eum in ænigmatibus, itaque audit, videt, admiratur ipsius sapientiam, structuram templi & aulæ, holocausta, cibos mensæ eius, ordinem & vestes ministrantium: multa dat ei munera, aurum, aromata, gēmas; sed multo plura ab eo accipit: reuertiturq; in terram suam.

3. Reg. 10. 2. Par. 9. Salomon autem accipiens multum tributum, variaq; dona regū & gentium, ac quot-

annis ex Ophir & Tharsis, id est, per mare Tharsicum, ingentem vim auri & argenti, nec non gemmas pretiosas, ebur, simias & pauos, facit 200. scuta aurea equitum, & 300. peltas aureas peditum: sed & magnificum solium eburneum auro vestitum, vbi sedebat ad iudicandum, quod sex gradibus ascendebatur, in quorum extremitatibus impositi erant 12. leones: omniaq; vasa eius erant aurea: argentum enim ipsius tempore nihil reputabatur, cuius tanta erat abundantia in Ierusalem, quanta & lapidum: magnificatusq; est Salomon super omnes reges terræ, & desiderabat vniuersa terra videre vultum eius, & audire sapientiam eius, preciosissima ei deferentes munera.

Post hæc Salomon adamat, accipitq; mulieres alienigenas multas, erantq; ei vxores, quasi reginæ septingentæ, & concubinæ trecentę, per quas in senectute sua seductus, adorat ipsarum idola, ijsq; phanum ædificat in monte offensionis: quapropter iratus Dominus, ait illi; scindam regnum tuum, & dabo illud seruo tuo: tribum vnā dabo filio tuo, propter Dauid seruum meum, & Ierusalem quam elegi: suscitaturq; ei Dominus 3. aduersarios, Adad Idumæum, Razon Syrum, & Ieroboam Ephrataum seruum eius, cui egresso de Ierusalem occurrens Ahias Silonites Propheta, scindit pallium suum nouum in 12. partes, quarum 10. dans Ieroboano, denunciat Salomonis regnum diuidendum, ipsumq; regnaturum super 10. tribus Israel: itaque si Dei mandatis obediat, fore vt in regno stabilietur: moritur deinde Salomon, cum regnasset annis 40.

Thronus Salomonis

Salomonis idololatia

Mors Salomonis

Anno mundi 2970.

ROBOAM autem filius Salomonis abijt in Sichem, vbi omnis Israel conuenerat, vt constituerent eum regem, quibus petentibus, vt graue iugum tributi ipsis à Salomone impositum, leuet paululum, sic se ei seruituros, Roboam super hoc audito, sed spreto salo- Genebrar. 3. 86. no consilio senum, & iuuenum consilium secutus, respondet, se grauius ipsos pressurum: propter quod decem tribus Israel relinquunt eum, & constituunt Ieroboam sibi in regem, regnauit annis 22.

Atque hinc iam scinduntur tribus duodecim, quarū vna pars, quam obtinuit Roboam appellatur Iudæ, vel Ierusalem, vel duarum tribuum, vel Dauid: Altera Ephraim, vel Samariæ, vel communi nomine Israel appellabatur, quod plures tribus, decem videlicet, cōtineret: quæ omnes sequebantur Ieroboam.

Porrò Roboam fugit Ierosolymam, vbi sola tribu Iuda ipsi adhærente, ac tribu Benjamin, quoties opus erat, fideliter Iudam adiuuante, regnat annis 17. mox congregans 180. millia bellatorum, dum reliquas tribus ad obediendum sibi compellere parat à Domino per Semeiam Prophetam præli vetatur, eò quod Dei voluntate ab eo discesserint. Ieroboam verò rex Israel habitans in Sichem, veritus, ne si populus suus pro solenni more festi celebrandi ac sacrificandi gratia frequen-

taret

Cultus vi-
tuorū au-
reorum.

taret Ierofolymam, reuertatur ad domū Dauid, facit duos vitulos aureos, quorum vnum in Bethel, alterum in Dan ponit, ac tanquam Deos, ab Israelitis adorari præcipit, constituitque vtrobiſque phanum, altare, & sacerdotes quoslibet è populo, festumque dedicationis celebrandum die 15 Octob.

3. Reg. 13.

Natiuitas
Iofias præ-
dicitur.

Quo die, cum Ieroboam ipse in Bethel stās ante altare, thus adoleret vitulo, eò ex Ierofolyma missus à Deo Addo, Propheta de Iuda, exclamat ad altare: Ecce filius nascetur domui Dauid, nomine Iofias, & immolabit super te sacerdotes excelſorum, qui nunc in te thura succendunt, & ossa hominum super te comburet, in cuius signum mox altare scinditur, & regis, Prophetam apprehendere iubentis, extensa manus areſcit: quæ statim orante Propheta sanitati restituitur. Reuertēs autem Propheta, eò quòd à pseudopropheta deceptus cōtra Dei interdictum ibi comedisset, Dei nutu in via à leone occiditur, occisum tamen leo custodit, donec à pseudopropheta sepeliretur. Ieroboam verò suā augens impietatem, eijcit sacerdotes & leuitas Domini, aras in collibus excelſis extruit, lucos facit, & pecunijs acceptis omnes, qui vellent, è plebe constituit sacerdotes excelſorum, & dæmoniorum vitulis & idolis responsa dantium.

Peccatum
Ieroboam.

2. Par. 11.

Roboam autem sacerdotes & leuitas à Ieroboam eiectos, ceterosque Dei cultores ex cunctis tribubus Israel ad ipsum cōfugientes, suscipit, ac piè, benè beateque viuit annis tribus. Quarto autem multiplicat sibi vxores, quas habuit 18. concubinas 60. filios 28. & filias 60.

3. Reg. 14.

3. Reg. 12.
Idololatria
Iuda.

relinquit Dominum, ædificat & ipse cum populo in excelſis aras, & statuas, ac lucos, in quibus scortantur, faciuntque abominationes gentium. Ob quæ anno quinto venit Sefac rex Aegypti cum exercitu numerosissimo, & captis ciuitatibus Iuda, obsidet Ierusalem, tunc Dominus per Semeiam prophetam ait regi & principibus obsessis; vos reliquistis me, & ego reliqui vos in manus Sefac. respondent: Iustus est Dominus; tum Dominus Semeiæ: quia humilitati sunt, non disperdam eos penitus per Sefac, veruntamen seruient ei, vt sciant distantiam seruitutis meæ, & seruitutis regni terrarum: Ingressus ergo Sefac, diripit thesauros tēpli, domusque regiæ, & recedit. scuta quoque aurea, quæ fecerat Salomō, secum tulit in Aegyptum, pro quibus Roboam fecit ænea.

Spoliatio
Ierusalem.

3. Reg. 14.

Prophetia
Ahia.

Post hæc Ieroboam, filio suo ægrotante mittit vxorem suam in Silo ad Ahiam prophetam iam præsenio cæcutientem, vt eum consulat, quid euenturum sit puero: cui Ahias prædicit propter peccata Ieroboam, filium eius moriturum, & domum Ieroboam penitus delendam, ac Israellem euellendum de terra ista, atque dispergendum trans flumen Euphratem. reuertente itaque illa domum in Thersa, puer moritur.

Genebrar.

3203. & sic
in seq.

2. Reg. 15.
2. Par. 13.

Anno mundi 2987.

ABIA filius Roboam, paternæ impietatis amulus, regnat super Iudā annos 3. hic cum 40. milibus armatorum pugnaturus con-

tra Ieroboam habentem 80. millia, dehortatur exercitum Ieroboam à bello cōtra se, eò quòd Deum haberet ducem, quem illi abiecerant, at dum hæc loqueretur, Ieroboam missis à tergo insidijs, ignorantes circumquaque cingit, tum Iuda clamante ad Dominum, & sacerdotibus tubis clangētibus, perterret Dominus Israelitas, fugiuntque, quorum percutit Abia 50. millia, ac diuersas capit ciuitates, paternæque impietatis æmulus, accipiens vxores 14. procreat 22. filios, & 16. filias.

Deus terret
Israelitas.

Anno mundi 2990.

Genebrar.

3006.

3. Reg. 15.

2. Par. 14.

15.

Afa idola
aufert.

ASA Abiæ filius. 3. rex Iuda, regnat annis 41. fecit rectum, sicut Dauid. vniuersas idolorū statuas, aras, phana & excelsa destruit ac confringit, lucos succindit, scorta mascula effeminasque aufert, amouet matrem suam à cultu Priapi, cum illa simulachrum lucumque consecrauerat, ei que princeps præerat, Priapi specum ac lucum subuertit, eiusque simulachrum turpissimum confringit, conterit, & comburit in torrente Cedron: præcipit Iudæ, vt seruirent Domino, ideoque in pace regnans, vrbes Iudæ ædificat ac munit, habens exercitum paratum in tempus opportunum, de Iuda 300. millia bellatorum: de Benjamin verò 280. millia.

Anno mundi 2997.

ANNO eius 2. Nadab filius Ieroboæ impiè regnat super Israel biennio. quæ Baasa occidit, omnemque domum Ieroboæ delet, regnatque impius post impium in Thersa super Israel annis 24. ambulans in peccatis Ieroboam.

3. Reg. 15.
Delecto do-
mus Iero-
boæ.

Anno mundi 3004.

ANNO 15. venit contra Iudam Zara Aethiops cum exercitu decies centum millium, curribusque trecentis, cui Afa progressus obuiam iuxta Maresa, acie ad bellum instructa, inuocat Dominum. tum Domino Aethiopes cedente, atque Afa cum suis fugientes persequente, Aethiopes omnes contriti sunt.

2. Par. 14.

Aethiopes
Diuinitus
debellatur.

Reuertentibus cum præda Ierofolymam, egressus in occursum Azarias propheta, ait victoriam à Deo datam, eò quòd legitima eius seruassent. itaque macè procedant. prophetaque Israellem futurum multo tempore absque Deo vero, & absque sacerdote, doctore, & absque lege, in multa angustia, tandemque reuersurum ad Dominum, cuius verbis confortatus Afa, reliquias idolorum de omni Iuda & Benjamin aufert, couocatoque vniuerso populo Ierofolymam mense Maio, immolat Domino de præda boues septingentos, & oues 7. millia, fædus populi cum Deo renouat, iurantque omnes voce magna, & in iubilo se Deo toto corde seruituros. vnde Deus præstat eis requiem per circuitum.

2. Par. 15.

Prophetia
Azariæ.

Renouatio
fœdētis.

Anno mundi 3015.

ANNO 26. ascendit Baasa rex Israel in Iudam, & ædificat Rama, vt inde Iudæos infestaret, sed Afa missis thesauris templi & regiæ,

3. Reg. 15.

2. Par. 16.

regiæ,

giæ, vocat Benedad regem Syriæ in auxilium, quo ciuitates Israel vastante Baasa, relicta Rama, reuertitur in Therfa. Tunc Anani propheta Asam increpat, quòd relicta in Deum fiducia, cuius auxilium expertus erat in debellatione Aethiopum, quæsisset adiutoriũ gentium. dicens ob id bella deinceps aduersus ipsum confurrectura. iratus Asa, prophetam conijcit in neruum, & propterea pedes ipse postea doluit.

Incarceratio Anani.

3. Reg. 16.

Tunc & Iehu propheta filius Anani, missus à Deo ad Baasa regem Israel, nunciat ei propter ipsius idololatriam & scelera totam progeniem eius euertendam. ideoque propheta à rege occiditur.

Occisio Iehu.

3. Reg. 16.

Eodem anno 26. mortuo Baasa, regnat impius Hela filius eius quem post biennium in Therfa epulantem & ebrium occidit Zamri seruus eius, & regnans diebus 7. interficit omnem domum cognationemque Baasa: deinde ab Amri obfessus in Therfa, seipsum cū domo regia comburit. Cui succedens Amri, regnat annos 12. sex in Therfa, & 6. in Samaria, quam extruxit in sedem regni Israel, præcessoribus suis scelerator fuit. Anno 30. cœperunt contra Asam bella consurgere.

Deletio domus Baasa.

2. Par. 15.

Anno mundi 3028.

3. Reg. 16. Achab regum pessimus.

ANNO 38. cœpit regnare Achab filius Amri, cum quo regnat biennio, deinde adhuc annis 22. omnium regum præcessorum sceleratissimus ducit uxorem Iezabel filiam regis Sidonis & Tyri, à qua incitatus præter vitulos aureos etiam Baal Deo Tyriorum in Samaria templum & aram ædificat, lucum plantat, sacerdotes ac falsos prophetas constituit, eumque colit & adorat, altaria autem Domini in excelsis destruit, prophetas ac sacerdotes eius occidit. quo tempore Abdias dispensator domus Achab ab infantia timens Deum, centum prophetas Domini abscondit in duabus speluncis, & paut eos pane & aqua. ideoque postea consecutus à Deo donum prophetiæ, prophetauit de vastatione Edom, & saluatione Iuda futura in monte Sion.

3. Reg. 18.

Prophetia Abdias. Abd. 11.

3. Reg. 19. Aedificatio Iericho.

Tempore Achab, Ahiel reædificat Iericho, in cuius fundatione obiit primogenitus eius, & deinceps alij filij eius, vltimus autem in appensione portarum, iuxta maledictionem Iosue.

Anno mundi 3029.

3. Reg. 15. 2. Par. 16.

Mors Asa.

ANNO 39. cœpit Asa senex ægrotare dolore pedum vehementissimo, & nec in infirmitate sua quæsiuit Dominum: sed magis in medicorum arte confusus est. biennio post defunctum, combusserunt ambitione nimia, cui succedit Iosaphat filius eius.

3. Reg. 17. Luc. 4. Jacob. 5.

Elias autem Thesbites propheta zelo iustitiæ propter idololatriam Achab orat Deum, vt non plueret super terram, suaque oratione claudens cælum, dicit regi Achab, nec rorem, nec pluuiam annis his descensuram, nisi iuxta verbum suum. quo dicto, iussu Dei secedens ad torrentem Carith, diuina prouidentia ibi

pascitur à coruis mane & vespere ei panem & carnes adferentibus, bibitque de torrente, quo ob inopiam pluuiæ exiccato, præcepto Dei abit in Sareptam Sidonis, vbi à vidua paupercula recipitur & pascitur: cuius hydria farina non deficit, & lecythus olei non minuitur. eiusdemque viduæ filium paulò post mortuum. Elias oratione sua resuscitat, qui Ionas postea propheta fuisse affirmatur.

Elias pascitur à coruis.

Anno siccitatis tertio & semis exacto, fame vehementi omnem terram premente, Elias Dei iussu occurrens primò Abdias dispensatori, deinde regi Achab herbam iumentis quærenti, exprobrat ob ipsius idololatriam Israellem affligi, iubet congregari ad se in monte Carmeli vniuersum Israel, & prophetas Baal 450. prophetasque luci 400. cōmensales Iezabel. vbi cū acciti à rege conuenissent, Elias arguit populum Israel, quod in vtramque partem claudicantes, Deo & Baal seruirent, ac proponit, vt ipse & propheta Baal, vterque bouem suo Deo sacrificaret, igne non supposito, & cuius hostia igne cælesti absumeretur, illius Deus coleretur. placuit propositio. prophetæ Baal primi offerentes, à mane vsque ad meridiem Baal frustra inclamant, circum altare saltant, cultrisque se incidunt, ita vt perfunderentur sanguine. à meridie Elias cæsum boue altari à se, ex 12. lapidibus ædificato, lignisque imponit, ac ter aqua perfundit, inde orat Deum, vt ostendat populo se verum esse Deum. tum ignis de cælo decidens, holocaustum penitus cōsumit. quo viso populus procidens, confitetur Dominum esse Deum, moxque, Elia iubente omnes 850. prophetas Baal apprehendunt, deductosque ad torrentem Chifon occidunt deinde Elias iubet regem abire ad cibum sumendum, ipse verò conscenso Carmeli vertice, pronus orans, pluuiam à Deo impetrat, velocique cursu regem profecutus cum eo ingreditur Iezrael.

Elias suū Deum signo cælesti probat.

Hinc fugiens Iezabelem, volentem ipsum occidere ob occisos prophetas Baal, abit in Bersabee Iuda, inde pergit in desertum iter diei, vbi cū lassus famelicusque sedens oraret Deum vt moreretur, obdormit sub iunipero. excitatus autem ab Angelo, eius hortatu panem & aquam diuinitus missa, comedit & bibit, & in fortitudine cibi illius ambulat 40. diebus & 40. noctibus vsque ad montem Dei Oreb, ibique in spelunca percontanti Deo conquerens Israelem dereliquisse pactum Domini, altaria Dei esse destructa, & prophetas occisos, se solum relictum quæri ad necem: audit à Deo, adhuc septem millia virorum esse relicta in Israel, qui non curauerunt genua coram Baal: iubeturque reuerti, & in vltionem ac punishmentem idololatriæ vngere Azaëlem in regem Syriæ, & Iehu in regem Israel, & Elifæum in prophetam pro se. Reuertens ergo, reperit Elifæum in Abelmeula arantem, & imponit pallium suum super eum: qui statim valedictis parentibus, deinceps sequitur Eliam, eique ministrat.

3. Reg. 19.

Fuga Eliæ.

Ieiunium Eliæ.

Vocatio Elifæi.

Anno mundi 3031.

Genebrar.
3247.
3. Reg. 22.
2. Par. 17.
Iofaphat.

IO S A P H A T autem 7. rex Iuda, regnat annis 25. fecit rectum vt Afa, & Dauid, aufert excelsa consecrata dæmonijs: sed non etiam illa, in quibus populus thus adolebat, & sacrificabat Deo, quæ auferri debuerant post dedicationem templi, aufert & lucos, & reliquias effeminatorum, ideoque in pace regnat, diuinitijs potens & armis.

2. Par. 17.
Iudæ docetur legem Dei.

Anno tertio mittit principes Leuitas, & sacerdotes cum libro legis, vt in vniuersis ciuitatibus Iuda docerent populum timere Deum, vnde factum est, vt omnia regna terrarum in gyro eum timerent & honorarent.

3. Reg. 20.

Anno 16. Benadad rex Syriæ cum 32. regibus & innumerabili exercitu obsidet Samariam, desperatis rebus propheta quidam Achab consolans, promittit Deum daturum victoriam per pedisequos principum Israel, quorū mox egressi, mirabiliter hostes cædunt, fugantque Prata victoria, Propheta præmonet regem Achab Syros sequenti anno redituros.

Syri à pueris cæsi.

3. Reg. 30.
Syri rursus cæsi.

Anno itaque proximo Syri redeunt, Achab rursus per Prophetam de victoria affecuratus, occidit ex eis in campestribus A phec centum millia, residui, ad 27. millia, fugiētes in A phec, & ipsi ruina muri conteruntur, Benadad ab Achab misericordiam petens, viuus dimittitur. propter quod Michæas propheta Dei iussu à socio suo vulneratus, reuertenti Achab occurrens, ait: quia dimisisti virum dignū morte, erit anima tua pro anima eius, & populus tuus pro populo eius. ideoque Michæam ab Achab incarceratum testatur Iosephus.

8. ant. 14.

3. Reg. 22.

Eodem anno constituit Achab vnum à 72. filijs regnare secum Ochoziam regē impiissimum. Post hæc Achab postulat vineam Naboth, quæ in Iezrael palatio suo erat contigua, quam cum ille denegaret eò quòd patrū suorum esset hæreditas, rege ob id cōtristato, iussu Iezabel, Naboth coram iudicibus Iezrael à 2. falsis testibus accusatus blasphemix, extra ciuitatē lapidatur. Ob quod ipsi Achab ad possidendam vineam properanti Dei iussu occurrens Elias, ait illi: in loco in quo linxerunt canes sanguinem Naboth, lingent etiam sanguinem tuum, ibidemque canes comedent Iezabelem: addens vniuersam progeniem ipsorum excidendam. quo audito Achab scissis vestibus sacco se operit, ieiunat, corā Deo se humiliat: vnde Deus indicat Eliæ differendū supplicium vsque post mortem eius.

Lapidatio Naboth.
Prophetia Eliæ.

4. Reg. 3.

Anno 18. cœpit regnare super Israel & Ioram frater Ochoziæ.

3. Reg. 22.
2. Par. 18.

Anno 20. Iosaphat inuisens Samariæ regem Achab, requiritur vt cum ipso ascendat ad recipiendum à Syris Ramothgalaad. Iosaphat verò censet consulendum super hoc verbum Domini. acciti ergo ab Acaab 400. pseudoprophetæ, vno ore respondent eundem in bellum, fore vt Ramoth capiatur. Michæas autē vnicus Dei propheta. quem odiebat Achab, eò quòd infauista illi prophetaret, ad petitionem Iosaphat adductus, vtque vera loquatur ab A-

chab adiuratus, ait: Achab in prælio occidendum, & populum dispergendum. afferens pseudoprophetas spiritu mendaci decipere regem Achab. quam ob causam à Sedechia pseudopropheta percutitur in maxillam, iussuque Achab reducit in carcerem, arido pane & aqua sustentandus, donec rex reuertatur in pace. Ascendunt itaque in Ramothgalaad, vbi Iosaphat circumdatus à Syris, clamans ad Dominum, liberatur. Achab ictu sagittæ vulneratus, moritur, ac relatus in Samariam, sepelitur: cumque currus eius cruore foedatus ablueretur in piscina iuxta Iezrael, lingunt canes sanguinem eius. cui succedens Ochozias filius eius, impiè regnat annis 2. patri suo Achab & Ieroboam in impietate simillimus, cultor & ipse Baal ac vitulorum.

Prophetia Michæ.

Mors Achab.

Iosaphat autem reuertens Ierosolymam, increpatur à Iehu propheta, quòd impio Achab præstitit auxilium: ideoque ipsum Dei iram promeruisse, sed ob bona ipsius opera liberatum. Rursusque circumiens ditionem suam, reuocat populum ad cultum Dei: constituitque oppidatim iudices, præcipiens eis vt discretè iusteque iudicent, tanquam rationem Deo reddituri.

Iudæ reuocatur ad Deum.

Post hæc Moabitis, Ammonitis, ac Idumæis congregatis in Engaddi contra Iosaphat, ipse perterritus prædicato ieiunio cum vniuerso populo suo in templo supplex implorat auxilium Dei. tum Iaziel propheta spiritu Domini incitatus, in medio coetus exclamat: O Iuda & Ierusalem, nolite timere, cras egrediemini contra eos, & Dominus erit vobiscum: confidenter stete, & videbitis auxilium Domini. Ita factum est: nam Iudæis in valle benedictionis laudem Deo canentibus, hostes in semetipsos versi, mutuis se vulneribus cōficiunt. quorum spolijs Iudæi per triduum direptis, cum gaudio & iubilo reuersi Ierosolymam, in templo Deo gratias agunt.

2. Par. 20.

Moab, Ammon, & Seir, se mutuo occidunt.

Anno 21. Iosaphat & Ochozias faciunt naues in A siongaber, quæ nauigarent in Ophir pro auro. at Eliezer propheta nunciat regi Iosaphat naues Diuinitus tempestate confractas esse, eò quòd cum impio Ochozia societatem Inijisset. vnde noluit ei secundò associari.

3. Reg. 22.
2. Par. 20.

Fractio nauium.

Anno 22. Ochozias lapsus Samariæ per cancellos coenaculi sui, ægrotans mittit nuncios ad consulendum Beelzebub Deum Accaron, vtrum viuere queat de infirmitate sua. quibus iussu Angeli occurrens Elias pilosus, zonaque pellicea accinctus, per eos regem increpat, ideoque moriturum prædicit. ad quem capiendum rex mittit vicissim tres principes quinquagenarios, quorum duo cum suis militibus ad verbum Eliæ igne cælesti consumuntur, territus autem sua modestia seruatur. cum quo hortatu Angeli Elias descendens ad Ochoziam, ipsam ob missos nuncios moriturum nunciat. quo mortuo regnat Ioram frater eius annis duodecim impius.

Zelus Eliæ.

Elias centum viros perdit.

Elias autem cum Elisæo indiuiduo suo comite it de Galgalis in Bethel, inde in Iericho, deinde

4. Reg. 2.

deinde Iordanis aquas ictu pallij sui diuidens, per siccum transit. Elisæus petit sibi dari spiritum Eliæ duplicem. cumque simul pergerent colloquentes, ecce Elisæo vidente Elias à Deo curru igneo, & equis igneis rapitur in cælum aëreum, ac vehitur in paradysum terrestrem.

Elisæus verò accepto Eliæ pallio & duplici eius spiritu, reuertens, rursus pallio eius Iordanis aquas diuidit ac transit. habitans in Iericho, ad petitionem ciuium, aquas Iericho mortiferas, immisso in eas sale, salubres reddit. Inde ascendens in Bethel, à pueris propter caluitiem irridetur: quorum 42. ab eo maledicti, ab vrsis lacerantur. hinc abit in montem Carmeli. inde reuertitur in Samariam.

Porro Ioram rex Israel, amouet statuam Baal: sed permanet in cultu vitulorum. assumpto Iosaphat, & rege Edom, simul pergunt tres reges per desertum dumææ contra regem Moab solida tributa Israëli soluere recusant. cumque in deserto deesset exercitibus aqua, Iosaphat requirit prophetam Domini. in cuius gratiam Elisæus psalte canente prophetans, promittit eis aquam sine pluuia: insuper & de Moabitis victoriam. Itaque manè diuinitus aquam per viam Edom adfluentem accipiunt, quarum rubore deceptos, sibi que occurrentes Moabitas vincunt, terram eorum vastant, regemque in vrbe obsident, qui desperans filium suum primogenitum offert holocaustum super murum, quo viso Israëlitæ, reuertuntur in terram suam.

Post hæc Elisæus viduæ pauperulæ, vxori Abdia prophetæ iam defuncti, ære alieno grauata, oleum in vasis multiplicat: quo diuendito illa satisfaciat creditori, & de residuo cum filiis viuat.

Cum autem sæpè iter haberet per Sunam ciuitatem, inibi à muliere diuite hospitio suscipitur & alitur: cui sterili pro ministerio filium à Deo impetrat, quem postea mortuum, ab ipsa de monte Carmeli adductus, cum Giezi præmissus cum baculo suo suscitare non valeret, ipse sua oratione & in cubitu suscitatur.

Reuersus in Galgala, tempore famis pulmentum filiorum prophetarum amarum, iniecta farina dulcescere facit. quin & 20. panibus hordeaceis centum viros famelicos ita satiat, vt superesset.

Naaman autem principes militiæ regis Syriæ leprosus, monitu ancillæ suæ Israëlitidis, cum magnis muneribus venit Samariam ad Elisæum, vt curaretur à lepra: à quo iubetur vt septies lauet se in Iordane. quod primò contemnit, at famulorum consilio descendit, lauat, mundatur. reuersus ad Elisæum confitetur Deum Israel, eumque colere statuit: Elisæo munera effert: sed Elisæus ea accipere renuit. Digressum verò per miliare Naaman, consecutus Giezi Elisæi famulus, cõficto mendacio argentum & vestes ab eo accipit: ob quod ab Elisæo reprehensus, lepra percussus, quæ ipsi ac posteritati eius perpetuò adheret.

Hinc Elisæus ferrum securis filij prophetarum

in Iordane submersum, proiecto in aquam ligno, supernatare facit.

Deinde indicat sæpè regi Israel secreta & insidias regis Syriæ: quapropter ab exercitu Syrorum in Dothaim, vt caperetur, circumdatus, ipso Deo fidens ministro suo timenti oculos aperit, cælestemque circum se exercitum videre facit. Deinde Syros omnes cæcitate percussit, ob cæcitos ducit in Samariam ad regem Israel: vbi remota cæcitate cibo potuque refectos remittit in Syriam.

Post hæc Benadad rege Syriæ obsidente Samariam, tanta in vrbe fames fuit, vt venderetur caput asini 80. argenteis, & quarta pars cæbi stercoreis columbarum 5. argenteis, vtque matres filios suos coquerent & comederent. quæ obrem rex Israel mandat Elisæum occidi: mox mandati pœnitens, agnoscit coram Elisæo iuste à Deo tantam afflictionem immisissam. tunc Elisæus prædicit regi, magnam in crastino futuram Samariæ frumenti abundantiam: quod dux quidam regius negans posse fieri, audit ab Elisæo: videbis, sed inde non comedes. Nocte Syri diuinitus sonitu armorum curruum, equorumque aduentantium terræ facti festinanter relictis omnibus fugitant, quorum fugam mane 4. leprosi urgente fame ad castra hostium progressi, annuntiant Samaritis, qui turmatim egredientes, castra Syrorum diripiunt. atque ita ingens victualium copia inuecta. dux autem ille Elisæi verbo incredulus, in porta Samariæ à turba conculcatus obiit.

Elisæus autem prædicit mulieri Sunamitidi hospiti suæ famem septem annis futuram, quæ ipsius consilio peregrinatur in terra Philistiim septennio. deinde reuersa, intercessione Giezi narrantis regi miracula per Elisæum facta, ob filium suum ab eo suscitatum, suam domum & agros cum fructibus recipit.

Post hæc Elisæus in Damascum, vbi Azaëli percontanti an Benadad rex Syriæ ægrotans, reualesceret: respondet, eum naturaliter adhuc viuere posse, attamen morte violèta moriturum, ipsumque Azaëlem pro eo regnaturum, cui prædicit quanta mala facturus esset Israelitis. Itaque reuersus Azael ad regem, eum sanandum esse nunciat: quem tamè postridiè stragulo suffocat, regnatque pro eo.

Anno mundi 3056.

DEFUNCTO Iosaphat, Ioram filius eius regnat super Iudam annis 8. qui occidit omnes fratres suos, & quosdam principes, inductus ab Athalia vxore sua filia Achab, derelinquit Dominum, & ambulat in vijs Achab, fabricatur idola & excelsa, eaque populum adorare compellit. vnde Edom siue Idumæa & Lobna recedunt à Iuda. allatae sunt ei literæ ab Elia Propheta ex paradiso transmissæ, hæc continent: propter idololatriam & fratricidium ipsius regnum ac domum diripiendum: ipsumque pessima

Raptus
Eliæ.

Miracula
Elisæi.

4. Reg. 3.

Impetratio
aquæ.

4. Reg. 4.
Ioseph. 9.
ant. 3.
Multiplicatio
olei.

4. Reg. 4.
Sunamitis.

4. Reg. 4.
Auctio panum.

4. Reg. 5.
Lobna.

Naaman à
lepra purgatur.

4. Reg. 6.
Ferrum
narat.

4. Reg. 6.

Syri excecatur.

4. Reg. 7.

Fames in
Samaria.

4. Reg. 7.
Syri à Deo
fugantur.

4. Reg. 8.
Sunamitis

4. Reg. 8.
Mors Benadad.

Azael rex
Syriæ.

Genebrat.
3272.

4. Reg. 8.
2 Par. 21.
Impietas
Ioram.

Epistola
Eliæ.

Punitio
Ioram.

ægritudine periturum. Suscitati ergo à Deo Philistæi & Arabes, terram Iuda vastant, omnem substantiam regis diripiunt, vxores auferunt, filios eius occidunt, excepto Ioachaz minimo natu, ipseque rex percussus à Domino alui fluxu incurabili biennio cruciatur, & intestinis paulatim effluentibus, interit, ac sine exequijs sepelitur.

Anno mundi 3064.

4. Reg. 8.
2. Par. 22.
Ochozias.

O C H O Z I A S, qui & Ioachaz, filius Ioram 9. rex Iuda regnat anno vno. Athalia matris suę impulsu ambulat in vijs Achab: abit cum Ioram rege Israel ad expugnandam Ramothgalaad: vulneratum ibi Ioram à Syris, ac reuersum vt curaretur, in Iezrael inuisit.

4. Reg. 9.
2. Par. 22.

Interea Iehu iussu Elisæi ab ipsius discipulo in Ramothgalaad vnctus in regem Israel, iussusque delere domum Achab Domini sui, & vlcisci sanguinem prophetarum & seruorum Dei de manu Iezabel, venit cum exercitu in Iezrael, ac regem vtrunque in suburbio sibi occurrentem interficit: Ioram quidem in loco, cuius cadauer proijci iubet in agro Naboth: Ochoziam verò in fuga, quem Ierosolymis sepeliri permittit, eò quòd esset nepos pij Iosaphat. Ingrediens autem portam Iezrael Iezabelem ornantem caput suum è fenestra precipitari mandat: quæ lapsa humi ab equis conculcatur, & à canibus offe tenuis comeditur.

Deletio
domus
Achab.4. Reg. 10.
2. Par. 22.

Hinc Iehu missis literis ad primates Samariæ. 70. filios Achab necari, eorumque capita sibi in Iezrael transmitti facit. inde pergens in Samariam obuios sibi 42. principes Iuda, filios fratrum Ochoziæ, in via iugulat. Dein obuium habens Ionadab filium Rechab, (à quo Rechabita originem habent) eum, data dextra, sibi in socium assumit. ac cum eo ingressus Samariam, totam deinceps domum, progeniem, ac stirpem Achab delet & extirpat radicibus. Deinde omnes sacerdotes, prophetas, & cultores Baal callidè simulato sacrificio ex vniuerso Israel conuocat in templum Baal, ac inibi ad vnum omnes trucidat, statuas Baal comburit, comminuitque, templum eius destruit, & ex eo facit latrinas publicas. Ob quæ à Domino Deo laudatus, promissionem accipit, suos filios regnatos super Israel, vsque ad quartam generationem. ipse autem regnat in Samaria annis 28. attamen quia à peccatis Ieroboam non recessit, sed vitulos aureos adorare populum permisit: ideo Israel vehementer ab Azael rege Syriæ affligitur.

4. Reg. 10.

Abolitio
cultus
Baal.Genebrar.
3281.

Anno mundi 3065.

4. Reg. 11.
2. Par. 22.
Semen Dauid necatur.

A T H A L I A verò mater Ochoziæ, videns occubuisse filium suum, occidit omne semen regum Dauidis, regnumque Iuda sibi vsurpans, impiè regnat annis 6. spoliat templum Domini, vasis iisque ornat phanum Baal. industria tamen Iosabet sororis Ochoziæ, vxoris Ioadæ Pontificis, furtim subtractus interneccioni infans Ioas filius Ochoziæ an-

2. Par. 24.

niculus, clam nutritur in templo Domini sex annis.

Anno mundi 3071.

Genebrar.
3287.

A N N O autem septimo, Ioadæ pontifex assensu auxilioque principum ac Leuitarum coronat, vngit salutaturque in templo Ioas (qui & Simeon) puerum 7 annorum, in regem Iuda. Athalia superuenientem occidit, pangit foedus inter Deum, & regem, & populum: templum Baal dirui altaria & simulacra illius confringi, sacerdotem eius interfici curat: cultum verò Dei restituit.

4. Reg. 11.
2. Par. 23.
Ioas fit rex Iuda.

Porrò Ioas regnat annis 40. facit rectum quam diu-viuit Ioadæ pontifex, qui eum docebat, cuius consilio accipit 2. vxores. è quibus gignit filios & filias. Post quæ iubet sacerdotes colligere pecuniam ab omni populo ad instauranda facta testa templi: quòd cum illi negligentius agerent, rex ipse cum pontifice, collocato in templo gazophylacio, mandat singulos deferre precium à Moyse constitutum: atque ex ea pecunia templum instaurati curat.

4. Reg. 12.
2. Par. 24.Instauratio
templi.

Anno mundi 3093.

A N N O Ioas 23 mortuo Iehu, regnat Ioachas filius eius super Israel annis 17. ambulat in peccatis Ieroboam. quapropter Israel traditus à Domino in manu Azael regis Syriæ, & Benedad filius eius, diu ac grauissimè opprimitur: Ioachaz autem deprecante Dominum, liberatur, pace tamen potitus, permanet in cultu vitulorum. Ioachaz verò mortuo succedit in regno, & peccatis Ioas filius eius annis 16.

4. Reg. 13.

Afflictio
Israel.

Anno 38 Ioiada defuncto, qui vixerat annos 130. Ioas à principibus suis se adorari admittit, derelictoque Domino, seruit sculptilibus & lucis, missos à Deo prophetas hoc increpantes contemnit: Zachariam filium Ioiadæ id ipsum corripientem, per populum lapidari facit inter templum & altare.

2. Par. 24.

Matt. 23.
Lapidatio
Zachariæ.

Quapropter anno proximo, Azael rex Syriæ cum permodico exercitu veniens contra Ioas, capta Geth, ascendit Ierosolymam, infinitam multitudinem Iudeorum debellat, cunctos principes interficit, regem Ioas ignominiosè tractat & acceptis ab eo templi ac palatii thesauris, ipso Ioas in languoribus magnis relicto, redit in Damascum. Postremo Ioas in vltionem sanguinis Zachariæ à suis seruis in lecto suo occiditur.

4. Reg. 12.
2. Par. 24.Debellatio
Iudeorum.

Mors Ioas

Elisæus autem ægrotans Ioas regi Israel se inuisenti ac flenti, tribus sagittis arcu iactis, prædicat quòd tribus vicibus percuteret Syriam. paulò post moritur calendis (vt aiunt) Iulij, & sepelitur in Carmelo, in cuius sepulchrum sequenti anno proiectus quidam mortuus, ad contactum ostium Elisæi reuiuiscit. Elisæum autem translatum aiunt Samariam, nunc Rauennæ quiescere apud regulares. Ioas verò Benedad filium Azaelis regem Syriæ tribus prælijs deuincit, vrbesque Israël ademptas recipit.

4. Reg. 13.

Elisæus
mortuus
mortuum
suscitatur.

Anno

Anno mundi 3111.

Genebrar.

3327.

4. Reg. 14.

2. Par. 25.

AMASIAS, qui & Leui, filius Ioas, 12. rex Iuda, regnat annis 29. facit rectum, sed non corde perfecto vt Dauid. excelsa non aufert, occidit seruos occisores patris sui. monitu prophetæ cuiusdam remissis Israelitis, quos conduxerat, cum solis Iudæis, Deo fideas, inuadit in valle salinarum Idumæos, quorum 10. millia interficit, ac alio 10. millia è petra precipitat. sed victor reuersus, deos Idumæorum secum allatos colit, adorat, ac eis adolet incensum. prophetæ à Domino misso id reprehendenti mortem minatur, ideoque ab ipso audit se occidendum.

Amasias colit idola Edom.

4. Reg. 14.

2. Par. 25.

Anno autem 14. regni sui, secundum Iosephum, ob victoriam de Idumæis superbia elatus prouocat Ioas regem Israel ad prælium, initoque certamine iuxta Bethsames Iudæ, Dei volutate propter Deos Edom, Iuda ceditur, Amasias capitur & ducitur in Ierusalem, murus Ierusalem destruitur à porta Ephraim vsque ad portam anguli 400. cubitis, templum ac regia spoliatur; filij nobilium obsides abducuntur in Samariam. Tandem facta coniuratione Ierosolymis contra Amasiam, fugit in Lachis, ibique à suis occiditur.

Ierusalē spoliatur.

Anno mundi 3136.

4. Reg. 14.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Ierusalē spoliatur.

Anno mundi 3140.

Genebrar.

3336.

4. Reg. 15.

2. Par. 26.

Ozias rex Iuda.

OZIAS, qui & Azarias & Mathat, filius Amasias, 13. rex Iuda, regnat annis 52. facit rectum vt Amasias pater eius, sed excelsa non aufert: quæsiuit Deum in diebus zachariæ prophetæ posthumi.

Vnde auxiliante Deo Philistijm, Arabes, & Ammonitas sibi subijcit. erat exercitus eius trecentorum & septem millium & quingentorum, quos reliquit sub manu principum, ipse verò erat agriculturæ deditus.

Ozias studium.

Anno mundi 3166.

ANNO Ozia 27. biennio ante terræ motum, Amos pastor Thecuc videt prophetatque vltionem Domini in Damascum, Philistijm, Tyrum, Edom, Ammon, loac, & Iudam & maximè contra decem tribus Israel, cui ob idololatriam, aliq; scelera prædicit imminere vastationem: & captiuitatem. Item tenebras ipso meridie in passione Christi futuras, famemque audiendi verbum Dei, ac tabernaculum Dauid restaurandum. Missusq; à Domino ad populum Israel, ibi palam in templo Bethel prædicat Israelem captiuum migraturum de terra sua, obsistente Amasia sacerdote Bethel. à quo coram rege Ieroboam accusatur rebellionis, iubeturque vt eat prophetatum in terram Iuda. aut cum nihilominus obnunciaret Amasias cladem & Israeli transmigrationem, ibi eum veste per tempora transfixum, ac dolore vulneris expirasse tradunt.

Amos 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. Prophetia Amos.

Anno 29. Ozias rex corde elatus ingreditur sanctuarium templi, ibique super altare thymiamitis adolet incensum Domino, quod solis sacerdotibus fas erat: quamobrem ab Azaria pontifice ac 80. sacerdotibus prohibetur. quibus cum minaretur: statim facto terræ motu maximo, rex à Domino lepra percutitur, & à sacerdotibus templo eiicitur. manensque leprosus, habitat in domo separata vsque ad diem mortis suæ, filio eius Ioatham interim regnum gubernante.

4. Reg. 15. 2. Par. 26. Sacrificiū Ozia.

Ozias tu rificans, sic leprosus. Zach. 14.

Anno mundi 3170.

HOC tempore Osee propheta iussus à Domino accipit sibi vxorem fornicariam. i. gentilem, & generans ex ea duos filios & vnã filiam, nominat primum, Iezrael: secundam, absq; misericordia: tertium, non populus meus: factis ac verbis prophetans sanguinem Iezrael breui puniendum super domum Iehu, & Israelem ob fornicationem cum idolis, variatque peccata grauissimè sine milericordia affligendum, deustandum, ac cum vitulo, quem colebat, transferendum in Assyriam. Christū, diuicta morte & inferno, die tertio resurrecturum. Synagogam Iudæorum, tanquam adulteram, à Deo repudiandam: Ecclesiam verò ex gentibus Christo sponsandam in sempiternum. Porrò Iudæos diebus multi sine rege & sine sacrificio expectaturos Messiam. nouissimè conuertendos ad Christum.

Ose. 1. 2. 13. 14.

Prophetia Osee.

Anno mundi 3177.

4. Reg. 17. Stirps Iehu deficit.

ANNO Ozia 38 Zacharias filius Ieroboam impiè regnat super Israel mensibus sex, eumque quartum & vltimum de posteritate Iehu, occidit Sellum, regnatque mense vno quem occidit Manahem, & auxilio Phul regis

regis Assyriæ vi regnum occupans, exigit à diuitibus mille talenta argenti, eaque dat Phul adiutori suo. regnat decennio, ambulans in peccatis. eroboam.

Anno mundi 3180.

Isai. 1. 2.
3. 4. 5.
Isaias incipit prophete.

HISCE diebus Esaias regio natus stemmate, coepit prophetare in Hierusalem. tam disertè & aperte Iudæorum vicinarumq; gentium scelera, & imminens ipsis excidium verbo ac scripto denuncians: tamq; clarè ac expressè de Christi natiuitate, prædicatione, miraculis, passione, resurrectione, & ascensione: deque reprobatione Iudæorum & vocatione gentium, & Ecclesiæ mysterijs, de saluatione reliquiarum Israel, & die iudicij differens, vt non futura prædicere, sed coram visam narrare videatur, ideoque non tam Propheta dicens sit, quàm Euangelista.

Anno mundi 3189.

4. Reg. 15.
Phacee.
Hieron. in osee 1.

ANNO Ozia 50. Phaceia filius Manahem regnat in Israel biennio, patri impietate persimilis, quem interficit Phacee, & regnat pro eo annis 20. non recedens à peccatis Ieroboam. Osee, Esaias, Ioel, Amos, Abdias, Ionas, & Micheas *ουρχηροναι*, id est, contemporanei fuerunt.

Anno mundi 3191.

Isai. 6.
Isaias videt Gloriam Christi.
Ioan. 12.

IN anno quo mortuus est rex Ozias, vidit Esaias Dominum sedentem super folium excelsum, & Seraphim clamantes: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus exercituum. à quo per Seraphim carbone ignito purgatus, mittitur ad prædicandum futuram tempore Christi Iudæorum incredulitatem & desolationem: & eius, quæ derelicta erat, multiplicationem.

Anno mundi 3192.

Genebrar. 3408.
4. Reg. 15.
2. Par. 27.
Ionatham rex Iuda.

IOATHAM, qui & Iorim, filius Ozia, 14. rex Iuda, regnat post mortem patris annis 16. facit rectum vt pater, excepto eo quòd excelsa non aufert. ædificat portam templi sublimissimam, ammonitas tributa pendere cogit.

Anno mundi 3200.

Michea 1.
2. 3. 6. 7.
Prophetia Michea.

TEMPORE Ioatham & deinceps, Micheas Morastites prophetat Samariam propter idola destruendam, & Ierusalem funditus subuertendam, Iudæos abducendos in Babilonem: inde redimendos, ac reliquias Iacob exaltandas. Christum enim nasciturum in Bethleem Iudæ, suorum peccata aboliturum, ascensurum in cælum, & in monte Sion regnaturum super eos in æternum.

Anno mundi 3208.

Genebrar. 3424.

ACHAZ, qui & Heliezer, filius Ioatham, 15. rex Iuda, regnat annis 16. ambulat in via regum Israel, statuas Baal passim erigit. idolis sacrificat, in super & filium suum in val-

le Benhennon holocaustum in igne comburit idolo Moloch. quapropter Rasin rex Syriæ, & Phacee rex Israel, à Deo excirari, obsident Ierusalem, cumque non possent expugnare, Rasin Haila vrbe capta, magnam prædam Iudæ abducit Damascum: Phacee occidit vno die filium Achaz & 120. millia virorum eius, & 200. millia mulierum & puerorum captiua minat in Samariam, verum hortatu Obbed Prophetæ remittit omnes domum.

Achaz idololatra pessimus.

Paulò post dicti reges statuunt redire contra Hierusalem. at Esaias Dei iussu occurrens regi Achaz, timentemq; consulens, prædicit hoc non futurum, signumq; offert: quòd cum Achaz recusaret, dat signum liberationis humanæ, virginem concepturam & parituram filium, cuius nomen Emmanuel. addens regnum Israel breui finiendum, terramque Iuda desolatam iri.

Isai. 7.
Christus promittitur ex virgine.

Cæterum Achaz incredulus, missis thesauris templi ac palatij, auxilium petit à Teglatphalasar rege Assyriæ: qui veniens, expugnat Damascum, Rasin occidit, habitatores traducit Cyrenen. deinde capit tribum Ruben, & Gad, & dimidiam tribum Manasse trans Iordanem, nec non tribum Nepralim, magnamque partem Galilææ, & transfert eos in Assyriam. sed & Iudam vastans, Achaz ipsum tributo subdit.

4. Reg. 16.
2. Par. 28.
4. Reg. 15.
1. Par. 5.

Translatio partis Israel.

Porro Achaz progressus Damascum, cum videret altare Damasci, mittit exemplar eius Hierosolymam ad Vriam sacerdotem, præcipiens vt extrueret ei consimile. quo facto, cum redisset Achaz, super altare nouum sacrificat dijs Syriæ, inque eo deinceps sacrificare mandat. tollens autem altare Domini æreum, facit ex eo horologium. claudit quoq; ostia templi Dei & facit sibi altaria in omnibus angulis Hierusalem, & in singulis vrbibus Iuda, ad cremandum thus dijs alienis. qua in impietate tandem obijt.

4. Reg. 16.
2. Par. 28.

Achaz sacrificat dijs Syriæ.

Anno mundi 3211.

ANNO Achaz 4. Osee occidit dominum suum Phacee. volensque regnare pro eo, impeditur fermè decennio. deinde regnum obtinet annis 9. facit malum, ideoq; à Salmanaasar rege Assyriorum deuictus ac tributo subactus est.

4. Reg. 15.
17.

Israel fit tributarius.

Annos 5. Achaz Roma conditur. *Genebrar. Roma. dus tradit eam sub Ozia conditam.*

Sibylla Erythræa floret: cuius de Christo Sibylla versus allegat Augustinus.

His temporibus Esaias prophetat Israelem destructum iri ab Assyrijs, Iudæam à Babilonijs, Babylonem à Medis & Persis. Item futuram vastationem Philistijm, Moab, Damasci, Aegypti, Aethiopiæ, Idumææ, Arabiæ, & Tyri. multa intermiscens de Christi natiuitate, prædicatione, signis, cruce sepultura, & imperio, de fide gentium, conuersione reliquiarum Israel, resurrectione mortuorum, extremo iudicio, & beatitudine cœli.

Isai. 8. 9.
34. 35.
Prophetia Isaiæ.